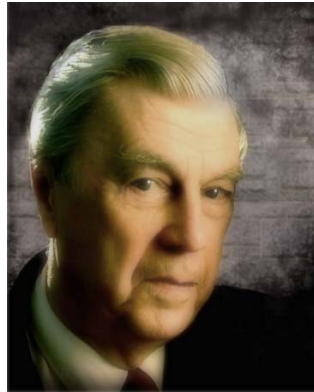

USPENSKIN KATEDRAALIKUORO RY ALOITAA LAAJAMUOTOISEEN SUOMALAISEN
KIRKKOMUSIIKIN ÄÄNITYSPROJEKTIIN

TAVOITTEENA ON JUHLAKIRJAAN LIITTYVÄ CD-ÄÄNITE:

LEONID BASHMAKOV:

"TULKAA, OTTAKAA VALO"

- *suuren paaston, suuren viikon ja pääsiäisen kirkkoveisuja*

KUORONJOHTAJA, DIRECTOR CANTUS JARMO LEHTO:

TULKAA, OTTAKAA VALO

"Alussa oli Sana. Sana oli Jumalan luona, ja Sana oli Jumala. Jo alussa Sana oli Jumalan luona. Kaikki syntyi Sanan voimalla. Mikään, mikä on syntynyt, ei ole syntynyt ilman häntä. Hänessä oli elämä, ja elämä oli ihmisten valo. Valo loistaa pimeydessä, pimeys ei ole saanut sitä valtaansa." (Joh.1:1-5)

Syntymä ja kuolema ovat kaksi suurta ikuisuuden salaisuutta rajaten sen, mitä nimitämme ajaksi. Minkä merkityksen haluamme antaa tälle ajalle, joka muodostuu näiden kahden salaisuuden väliin? Kun tästä ajasta tulee ikuisuuden sävyttämää, se muuttuu armonajaksi. Tämä synnyttää meissä pyhyden tunnon: kaikki on armonaikaa. Elämä on lahja.

Tie ikuisuuden sävyttämään elämän viisauteen kulkee hiljaisuuden ja pysähtymisen kautta.

"Minä olen maailman valo. Se, joka seuraa minua, ei kulje pimeässä, vaan hänellä on elämän valo."(Joh. 8:12) Näin sanoi Hän, joka itse on maailman Valo.

Uuden äänitteen sisältö, **"Tulkaa, ottakaa Valo"** on tapahtumasarja, eräänlainen musiikillinen matka "hiljaisuuden ja pysähtymisen" kautta kirkkovuoden suurinta juhlaa, *pääsiäistä* kohti.

Laulut jakautuvat tekstien ja aiheiden mukaan kolmeen eri osioon, jotka ovat ***katumus, kärsimys ja ylösnousemuksen valo***.

Olemme siis matkalla kohti äärimmäistä heikkouuttamme, kuolemaa. Mutta tästä äärimmäisestä heikkoudesta nouseekin uusi elämä. Astumme kuoleman kautta elämään.

Katumussisältöiset tekstit kehottavat meitä valppauteen, itsemme tutkiskeluun ja parannuksen tekoon. Näin suuri paasto valmistaa meidät Pääsiäiseen Vaikuttavimpia paaston ajan veisuja on ensimmäiseen paastoviikkoon sijoittuva *Pyhän Andreas Kreetalaisen (600-luvulla) katumuskanoni*, jonka sanoma johdattaa meidät paaston matkalle - on muutoksen aika.

Kärsimysviikon alkaessa olemme jo matkamme päämäärän kynnyksellä. Hääjuhlaan kutsuttuina huomaamme oman kelvottomuutemme: *"Minä näen, oi Vapahtajani, Sinun häämajasi kaunistettuna, mutta minulla ei ole vaatetta siihen sisälle mennäkseni"* Suurena perjantaina saamme kuulla *viisaasta ryöväristä*, joka löysi viime hetkellä tien paratiisiin.

Suuren lauantain veisut ennustavat jo tulevaa ja liturgian riemullisen veisun *"Nouse Jumala, tuomitse maa"* aikana mustat kirkkotekstiilit vaihtuvat valkoisiin.

Pitkän paaston tien kuljettuamme koittaa vihdoin *ylösnousemuksen valo*. Puolenyön aikaan pappi tuo alttarista valon: *"Tulkaa, ottakaa valo illattomasta valosta ja ylistäkää kuolleista ylösnoussutta Kristusta"*.

Pääsiäisyönä kiteytyy juhlan sanoma, kristillisen uskomme perusta. Murhe on väistynyt, on koittanut ilon ja riemun päivä, ihana pääsiäinen. Elämänantaja on noussut kuolleista!

Kirkko tahtoo lohdullisten sävelten välityksellä julistaa voimallisesti ja yhä uudestaan ylösnousemuksen valoisaa sanomaa: *"Kristus nousi kuolleista, kuoleamalla kuoleman voitti ja haudoissa oleville elämän antoi!"*

LEONID BASHMAKOV

Kansainvälisesti ja valtakunnallisesti tunnettu tamperelainen säveltäjä, Leonid Bashmakov on syntynyt vuonna 1927 Terijoella. Bashmakov tunnetaan erityisesti instrumentaalisäveltäjänä. Hänen tuotantoonsa kuuluu mm. seitsemän sinfoniaa, requiem Lassi Nummen tekstiin, baletti "Tumma", toistakymmentä konserttoa eri soolosoittimille, runsaasti kamarimusiikkia erilaisille kokoonpanoille, soitinyhdistelmille ja soolosoittimille sekä huomattava määrä suomenkielistä ortodoksista kirkkomusiikkia. Säveltäjä Bashmakov on toiminut myös teatterikapellimestarina sekä pitkäaikaisena Tampereen konservatorion teorianopettajana ja rehtorina.

LEONID BASHMAKOV - ORTODOKSISEN KIRKKOMUSIIKIN SÄVELTÄJÄ

Säveltäjä *Leonid Bashmakovia* voidaan kiistatta pitää aikamme merkittävänä suomalaisen ortodoksisen kirkkomusiikin säveltäjänä Häntä on helppo luonnehtia taidokkaaksi, valoisan ja rukouksellisen ortodoksisen kirkkomusiikin säveltäjäksi.

Vanhan kirkkolaulun hartaus ja yksinkertainen kauneus ovat säveltäjä Bashmakovin kirkkomusiikin esikuvina. Hänen sävellyksensä tekevät synteessin musiikin ja suomen kielen välille.

Erilaisin musiikillisin keinoin hän pyrkii soveltamaan perinnettä nykyajan suomalaiseen kirkolliseen käytäntöön yhdistäen suomen kielen vaatimukset, mm. kielen painot ja musiikin korkosuhteet, yhdeksi sulautuvaksi kokonaisuudeksi. Kokoelmassaan "Tulkaa, ottakaa Valo" säveltäjä kirkon traditiota kunnioittaen ja syvällisen ortodoksisen kirkkomusiikin teologian tuntemuksensa valossa nostaa musiikillaan suomenkielisen kirkkomusiikin uuteen ulottuvuuteen haastamalla kirkkokunnassamme nykyisin käytetyn slaavinkielisen *käännösmusiikin*, joka on peräisin 1860-luvulta.

Rohkeasti uutta tematiikkaa luoden ja jo entuudestaan tutuksi tulleita perinteisiä kirkkomelodioita hyväksi käyttäen hän käsittelee taidokkaasti suomenkielistä tekstiä. Musiikillinen aines nöyrytyy "Sanan" edessä kuitenkin niin, että musiikin rytmikkaa, harmonia ja fraasit tukevat tai jopa kuvaavat kirkollista tekstiä elävästi. Uuden ortodoksisen kirkkolaulun luomisessa ja kehittämisessä tarvitaan aina paitsi taiteellista lahjakkuutta, myös tradition syvällistä tuntemusta, jotta kirkkolaulun vuosisataisia sisäisiä lakeja pystytään tulkitsemaan ja toteuttamaan oikein.

Ortodoksisen musiikin luominen uudelle (suomen)kielelle tähtää myös "kielen pyhittämiseen" Kirkkomusiikin vanhan perinteen pyhät arvot siirretään uuteen (suomen)kieleeseen luoden vanhalta pohjalta ortodoksinen musiikki, joka täysin sopii uuden kielen luonnolliseen rakenteeseen, noudattaa uuden kielen luonnollista painotusta, tavujen laajuutta, rytmikkaa, lauserakennetta jne. Tällöin vanha perinne imeytyy elimelliseksi osaksi uuden kielen liturgista kokonaisilmaisua ja pyhittää kielen.

Uuden äänitteen, Tulkaa, ottakaa Valo-, sävelkieli voi olla kuulijalle kuin myös laulajalle mieluisaa. Lähes terapeuttisia piirteitä sisältävä musiikki saattaa paikoitellen kuulijan korvaan kuulostaa pelkistetyltä tai ehkä arkaaiseltakin, mutta musiikki voi kuitenkin kulkea monessa eri tasossa. Bashmakovin eheyttävä sävelkieli yhdessä kirkon runopukuisen tekstin kanssa piirtyy helposti kuulijan mieleen ja jättää tunteen kaipauksesta Luojan yhteyteen.

Jarmo Lehto

Säveltäjä Bashmakov toteaa uudesta nuottikokoelmastaan seuraavaa:

"Laulut ovat valmistuneet eri aikoina, osittain omasta tahdostani, ikään kuin "pöytälaatikkoon". Osa on syntynyt kirkkomuusikkoystävieni pyynnöistä, jolloin niihin usein sisältyi tiettyjä toivomuksia tai rajoituksia. Oma opintieni tällä saralla oli myös eri vuosina erilaisissa vaiheissa. Kokoelmaksi tämä muotoutui siten, että sen toimittajaksi ryhtynyt Jarmo Lehto huomasi eräitten aiemmin tilattujen veisujen ja osan pöytälaatikkomateriaalista kuuluvan tekstiltään suuren paaston ja pääsiäisen sykliin. Hänen toivomuksestaan tämä sarja sitten täydentyi monilla tuoreimmilla lauluilla".

Teksti: Jarmo Lehto

Kuvat: Foto Mannelin Oy

Peter Bashmakov